

1.

V blázinci jsem měla úspěch. Skoro každý mě poznal. A ti, co ne, se to od těch poznavších dozvěděli. Měla jsem obrovskou radost. Snad vám ji přiblížím, vyzvu-li vás, abyste si představili, že procházíte cizím městem, když vás znenadání přepadnou takové střevní potíže, jež nesnesou odkladu, takže se uchýlíte za první neudrživý keřík veřejné zeleně. A jak tam dřepíte spoře oděni a s husí kůží i na jazyku, jakýsi kolemjdoucí chlápek začne řvát: „No ne, Eda Kareš! Náš nejlepší seriálový režisér! Co tady, chlape, v Písku děláš?“

Jestliže jste vychováni jako já, neodpovíte větou holou, v níž je podmět zamlčen, jakkoli je výstižná, nýbrž se chvatně přiodějete a jmete se prchat za mumlání: „To bude omyl, já jsem Karásek, montér Karásek.“ A přitom si myslíte: Ten debil Maděra! Vždycky to byl vůl a teď je to vůl na pátou. Zkrátka jsou situace, kdy se popularita nejeví jako životní bonus, a pobyt na psychiatrii k nim patří.

Ovšem než to se mnou dospělo do tak nelichotivých konců, nějaký rok to trvalo. Ženská se nezblázní ze dne na den, protože jí hřeben spadl za pračku, a než ho vylovila, přismahla guláš. Zvláště ne žena tak zocelená a radostně založená jako já, ale – v nelítostné bitce se životem si každého vojáčka nakonec ta jeho kulka najde. Ta moje se jmenovala... ale ne, to až později. Vezmeme to od začátku.

Dle mého názoru všechno začalo, když zemřela paní Knotková. Ne snad že by mi její skon zatemnil mysl. Koneckonců byla to jen sousedka, ač vlídná a milá, což bylo v novém bydlišti příjemné. Měla byt nade mnou a žila tak tichounce, že jsem o její existenci téměř nevěděla. Přesto se mě úzkostlivě vyptávala, zda mě neruší její šicí stroj. Bože, kolikrát jsem si na její dotaz měla vzpomenout!

Občas jsem k ní zaskočila na pár slov, byť to nebyla právě ozvučná deska intelektuálních rozprav. Ale ani vzdělanější dáma, než jsem já, netouží čtyřicet hodin denně probírat Konfucia. Ráda se občas osvěží informacemi, že Bobková ze čtvrtého je bába princmetálová, Michlová z přízemí chlastá a Ebnerová odvedle je na ženský. To má člověk o čem přemýšlet a nepotřebuje k tomu žádné filozofy.

Po pár šťastných letech ale začala paní Knotková žehrat, že kluci naší domovnice dělají v ba-

ráku randál, ač paní správcová byla matkou jediné dcery, vyprávět o důmyslných sabotážích Bobkové, která údajně navrtala potrubí, aby jí vytopila byt, a tak podobně. Moje návštěvy se staly testem diplomatických schopností. Odporovat nebylo radno, souhlasit teprve ne. Vlastně jaksi nebylo o čem mluvit.

A jednoho dne paní Knotkové nebylo. Odebrala se do výšin, odkud lze sledovat hříšníky nejen v našem domě, ale třeba i v Africe. Přála jsem jí lehké spočinutí a věčný klid, aniž bych tušila, že pro mne klid skončil.

Totíž: když moji synové dospěli do věku, kdy už potřebovali vlastní byty, musela jsem se rozloučit se svou minulostí, která oplývala nádhernými pěti či tři a půl pokojovými byty se štukovanými stropy, předsíní a halou, a uskromnit se.

Dům, v němž jsem zakotvila, byl dům družstevníků, kteří se vzhledem k finančním možnostem museli spokojit s byty jedna plus jedna, v nichž vchovali své děti a v počestnosti zestárlí. Byl tudíž postaven s maximálním ohledem na náklady. Leckterá stěna byla ledva na půl cihly, takže hygienické návyky sousedů byly veřejným tajemstvím. Krátce po mém přestěhování byly byty zprivatizovány a staly se osobním vlastnictvím. Jak tak původní družstevníci stárlí a odcházeli za paní Knotkovou, přecházely byty do vlastnictví dědiců. Ti pak s nově nabytým majetkem zachá-

zeli dvěma způsoby. Buď je pronajali, nebo prodali. Oběmu předcházela renovace.

A tak se nade mnou záhy rozvášnilly vrtačky, motyky a jiné nástroje, které otrásaly domem v pracovní extázi. Můj lustr zvonil křišťálovými cingrlátky, skleněné vitríny drnčely a okna vibrovala jak při tornádu. Vibrovaly i moje nervy. Ale stavěla jsem se k situaci zmužile. Ze své budovatelské minulosti jsem si odnesla zkušenost, že všechno má svůj konec. Akorát jsem netušila, že tentokrát bude konec začátek toho mého.

Když řemeslníci sbalili fidlátka, nanosili do bytu svoje fidlátka dva Slováci. Mladí muži, již zaměstnaní, se uvedli tím, že neprodleně uspořádali kolaudační mejdan. Právě jsem se uložila ke spánku, když vypukl. Dnešní mládež totiž nezačíná s večírky v devatenáct či dvacet hodin. Nikoli, hosté přicházejí až po desáté či k jedenácté, neboť, jak se říká, noc je mladá. Avšak já mladá nejsem, a navíc jsem měla ráno nějakou pracovní povinnost. Jak jsem se tak marně kolem půlnoci převalovala na lůžku, odhodlala jsem se k něčemu, co jsem za celý svůj dlouhý život udělat nemusela. Vzala jsem si župan a šla s prosíkem o patro výš.

Mládenci otevřeli a vidouce chatrnou stařenu, rozjařili se. Což byl úctyhodný výkon, protože jejich dosavadní rozjaření dosahovalo hranice, po níž následuje demolice bytu. „Pojďte na kávič-

ku, no pojdte, aspoň se seznámíme!“ Ženská napaná sedativy pranic netouží se nabudit kávičkou a seznamovat se s mladíky ve věku svých synů. Vysvětlila jsem jim situaci a prosila o pochopení. Ten tvárnější z nových nájemníků lichotně pravil: „Vy jste herečka, že áno?“, ale jeho drsnější druh přímočaře pravil, že o mně jakživ neslyšel.

„To se nedivím,“ opáčila jsem, „když vy jste se začal dívat na televizi, končila jsem s kariérou.“ A kromě toho, pomyslela jsem si, Brutální Nikitu jsem nehrála. Nakonec hoši slíbili, že se ztiší, a já se vrátila do Záhořova lože. Ovšem rozjívěná společnost měla o ohleduplnosti své představy, a tak jsem k ránu spíš omdlela, než usnula. A to byl teprve začátek.